ราชภัฏกับธนาคาร

นำเสนอเมื่อ : 10 ก.ค. 2558

เสรี พงศ์พิศ

www.phongphit.com

มหาวิทยาลัยราชภัฏมีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 123 ปี ตั้งแต่เป็นโรงเรียนฝึกหัดอาจารย์เมื่อปี 2435 ในรัชกาลที่ 5 เปลี่ยนมาเป็นวิทยาลัยครู และจากวิทยาลัยครูมาเป็นสถาบันราชภัฏเมื่อปี 2538 และเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏเมื่อปี 2547 มีอยู่ 40 แห่งทั่วประเทศ

นับตั้งแต่ก่อตั้งมาจนถึงปัจจุบันมหาวิทยาลัยราชภัฏ (ต่อไปนี้ขอเรียกเพียง "ราชภัฏ") มีศิษย์เก่าศิษย์ปัจจุบันนับล้านคน เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาและการดำเนินงานของสังคมไทย วันนี้มีความขัดข้องหมองใจระหว่างราชภัฏกับธนาคารไทยพาณิชย์ เนื่องเพราะการประกาศรับพนักงานโดยไม่มีราชภัฏ

สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนในประเทศไทยมีอยู่ 170 กว่าแห่ง แต่ละแห่งก็มีชื่อเสียงในความชำนาญ ความรู้ความสามารถแตกต่างกัน เป็น "ทุน" ที่สั่งสมมานานและเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับทั่วไป ไม่ใช่เรื่องแปลก ปัญหาความขัดแย้งแบบนี้น่าจะมีในประเทศไทยเท่านั้นกระมัง

บทความนี้เขียนมาด้วยความปรารถนาดีจากประสบการณ์ที่เคยทำงานกับราชภัฏตั้งแต่เป็นวิทยาลัยครู เป็นสถาบันราชภัฏ ในฐานะกรรมการสภาสถาบันหลายแห่ง และกรรมการสภาใหญ่และสภาวิชาการที่กระทรวงศึกษาธิการ ได้บรรยายพิเศษและเป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกให้หลายแห่ง

จำได้ดีว่า ขณะที่มีการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏ (ที่ออกมาในปี 2538) นั้นมีการให้ความสำคัญกับมาตราแรกที่ว่าด้วยเนื้อหาสำคัญของพรบ.ฉบับนี้ที่บอกว่า "เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น" มีอยู่ครั้งหนึ่งประโยคนี้หายไป และผมเป็นคนทักท้วงว่า และได้ขอให้นำกลับเข้ามาใหม่ ซึ่งคณะกรรมการสภาก็เห็นด้วย อยากถามราชภัฏวันนี้เหมือนกันว่า ให้ความสำคัญกับมาตรานี้เพียงใด

เมื่อสถาบันราชภัฏได้เปลี่ยนมาเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏ พระราชบัญญัติก็ได้มีการปรับเพียงเล็กน้อยเท่านั้น หัวใจของพรบ.สำคัญยังคงอยู่ และเขียนออกมาได้ดีและอยากให้อ่าน

มาตรา ๗
ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนรวมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้ การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยีทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทย ฐานะครู

มาตรา ๘ ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามมาตรา ๗ ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้ (๑) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญา ท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล (๒) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม สำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพัน ต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการ เปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิต บัณฑิตของประเทศ (๓) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรม ของท้องถิ่นและของชาติ (๔) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมือง ท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนา ชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

(๕) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครูผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง (๖) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (๗) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทาง เพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน (๘) ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

วันนี้สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษากำลังอยู่ระหว่างการปฏิรูป หนึ่งในแนวคิดคือการแยกประเภทของสถาบันอุดมศึกษาให้ชัดเจนอย่างน้อย 3 กลุ่ม กลุ่มหนึ่งเน้นความเป็นเลิศด้านวิชาการ หรือ academic excellence เป็นนักวิชาการ อาจารย์ นักวิจัย กลุ่มสองเน้นความเป็นเลิศด้านวิชาชีพชั้นสูง professional excellence เช่น แพทย์ พยาบาล วิศวกร สถาปนิก นักบัญชี ทนายความ (มีสมาคมวิชาชีพให้การรับรอง) กลุ่มสามเน้นความเป็นเลิศเฉพาะทาง competency excellence รับราชการ ทำงานพัฒนา อาชีพต่างๆ

การแยกแยะอาจยังไม่ชัดเจนนัก แต่ก็เป็นเรื่องดีที่จะมีการสร้างกรอบเกณฑ์ตัวชี้วัดที่เหมาะสมกับประเภทของการศึกษา ไม่ใช่เอาเกณฑ์ประเภทหนึ่งไปวัดอีกประเภทหนึ่ง ตอบสนองความต้องการเฉพาะด้านของสังคม และไม่เรียนแบบเหมารวม แบบเรียนอะไรก็ทำได้ทุกอย่าง ที่สุดทำอะไรไม่เป็นสักอย่าง ทำอะไรก็ "พอกะเทิน" อย่างที่เพลงลูกทุ่งเขารองกัน

อยากให้ราชภัฏพิจารณารากเหง้าของตนให้ดี และทบทวนบทบาทหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ 2547รวมทั้งชื่อที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานประหนึ่งให้เป็น "จิตวิญญาณ" ของสถาบันแห่งนี้ทำได้ตามนั้น บ้านเมืองต้องเจริญพัฒนาอย่างแน่นอน เพราะวันนี้มีไม่มีการศึกษา "เพื่อท้องถิ่น" มีแต่การศึกษา "เพื่อทิ้งถิ่น"

ที่มา สยามรัฐ วันที่ 8 ก.ค.2558